

Súd: Okresný súd Senica
Spisová značka: 2T/95/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2621010575
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Ondrejička
ECLI: ECLI:SK:OSSE:2022:2621010575.1

Uznesenie

Okresný súd Senica, samosudcom JUDr. Ľubošom Ondrejičkom, v trestnej veci proti obvinenému T. S., pre prečin porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 2 Trestného zákona, dňa 16.05.2022, takto

rozhodol:

Podľa § 241 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v spojení s § 214 ods. 1 Trestného poriadku trestnú vec obvineného T. S., nar. XX.X.XXXX v L., trvale bytom O. XX, vedenú na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 2T/95/2021, pre skutok, ktorý mal spáchať tak, že:

„dňa 6.11.2020 v čase pred 9,35 h neoprávnenne vykonal vjazd bez príslušného povolenia s motorovým vozidlom značky Škoda Octavia s evidenčným číslom L.-XXXHF na pozemok nachádzajúci sa mimo zastavaného územia obce, pričom svoje motorové vozidlo zaparkoval na území Chráneného areálu G., v k.ú. L. L., GPS súradnice: B. XX.XXXXXX?? Q. XX.XXXXXX?, na pozemku parcele registra „C“ č. XXXX, ktorý je trvalým trávny porastom a teda podľa § 2 písm. b/ zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov poľnohospodárskou pôdou, v ktorom chránenom areáli platí podľa § 21 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny 3. stupeň ochrany prírody a krajiny, v ktorom je podľa § 14 ods. 1 písm. a/ s poukazom na § 13 ods. 1 písm. a/ zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny zakázané jazdiť a stáť s motorovým vozidlom“,

postupuje

Okresnému úradu U., odbor starostlivosti o životné prostredie, pretože nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom.

odôvodnenie:

Prokurátor Okresnej prokuratúry U. podal pod sp. zn. L. XXX/XX/XXXX-XX obžalobu zo dňa 04.11.2021 na obvineného T. S. pre prečin porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 2 Trestného zákona na tom skutkovom základe, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Podľa § 241 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s výnimkou obzvlášť závažného zločinu, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť rokov preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu postúpi vec inému orgánu, ak sú tu okolnosti uvedené v § 214 ods. 1.

Podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku, prokurátor alebo policajt postúpi vec inému orgánu, ak výsledky vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania preukazujú, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom alebo iným správnym deliktom alebo by mohol byť prejednaný v disciplinárnom konaní.

Po podaní obžaloby samosudca v súlade s ustanovením § 241 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal obžalobu a celý spisový materiál a zistil nasledovné skutočnosti.

Podľa § 14 ods. 1 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, na území, na ktorom platí tretí stupeň ochrany, je zakázané vykonávať činnosti uvedené v § 13 ods. 1 písm. a); § 13 ods. 3 platí rovnako.

Podľa § 13 ods. 1 písm. a) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, je zakázané jazdiť a stáť s motorovým vozidlom, motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou, snežným skútrom alebo záprahovým vozidlom, najmä vozom, kočom alebo saňami, na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej komunikácie, parkoviska, čerpaciej stanice, garáže, továrenského, staničného alebo leteckého priestoru.

Podľa § 92 písm. d) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, priestupku sa dopustí ten, kto vykonáva činnosť zakázanú podľa § 13 ods. 1, § 14 ods. 1, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 24 ods. 4, 6, 9, 11 a 20 alebo § 49 ods. 7.

Prečinu porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 2 Trestného zákona sa dopustí ten, kto v rozpore so všeobecne záväznými predpismi na ochranu prírody a krajiny alebo so všeobecne záväznými predpismi na úseku lesného hospodárstva neoprávnené jazdí motorovým vozidlom, motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou, motocyklom alebo skútrom na lesnom alebo poľnohospodárskom pozemku. Trestná sadzba za tento trestný čin je - až na jeden rok.

Podľa § 8 Trestného zákona, trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona, nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná.

V prípade, ak skutok páchatel'a napĺňa znaky skutkovej podstaty prečinu, orgány činné v trestnom konaní a súdy musia obligatórne zisťovať jeho závažnosť. Len v prípade, že závažnosť činu je väčšia ako nepatrná, možno skutok posudzovať ako trestný čin.

Závažnosť činu predstavuje materiálny korektív týkajúci sa výlučne protiprávných činov, ktoré vykazujú znaky prečinu. Má napomôcť odlišiť priestupky od prečinov. Tento materiálny korektív môže mať štyri stupne, ktoré majú význam pre právnu kvalifikáciu protiprávneho činu

- a) ak je závažnosť činu nepatrná, nejde o prečin, pričom však môže ísť o priestupok,
- b) ak je závažnosť činu vyššia ako nepatrná, pôjde o prečin,
- c) ak je závažnosť činu malá (u mladistvých), nepôjde o prečin, pričom však môže ísť o priestupok,
- d) ak je závažnosť činu vyššia ako malá (u mladistvých), pôjde o prečin.

Závažnosť prečinu určujú spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný(pôjde najmä o poľahčujúce a priťažujúce okolnosti - ustanovenia § 36 a § 37 Tr. zák.), miera zavinenia a pohnútky páchatel'a, pričom ide o taxatívny výpočet skutočností ovplyvňujúcich závažnosť prečinu.

Nahliadnutím do vyšetrovacieho spisu boli zistené viaceré skutočnosti.

Vyšetrovateľ PZ OR PZ v U. uznesením č. Č.: C.-XXX/VYS-U.-XXXX zo dňa 23.12.2020 podľa § 197 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, trestnú vec týkajúcu sa podozrenia z prečinu porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 2 Trestného zákona, zo spáchania ktorej bol podozrivý obv. T. S. odovzdal na Okresný úrad v U., odbor starostlivosti o životné prostredie, na prejednanie priestupku na úseku ochrany prírody a krajiny podľa § 92 ods. 1 písm. d) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, nakoľko nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry U. č. XPm XXX/XX/XXXX-2 zo dňa 19.01.2021, bolo uznesenie vyšetrovateľa PZ OR PZ U., odboru kriminálnej polície Č.P.: C.-XXX/VYS-U.-XXXX zo

dňa 23.12.2020, podľa § 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku z dôvodu jeho neopodstatnenosti zrušené. Trestné stíhanie bolo následne začaté uznesením vyšetrovateľa PZ OR PZ v U. č. Č.: C.-XXX/VYS-U.-XXXX zo dňa 27.02.2021 a uznesením č. Č.: C.-XXX/VYS-U.-XXXX zo dňa 23.07.2021 bol obvinený T. S. podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku stíhaný ako obvinený z prečinu porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 2 Trestného zákona.

Pokiaľ sa týka začatia trestného stíhania, toto bolo začaté na podklade oznámenia o nepovolenom vjazde do chráneného územia Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky, Správou chránenej krajinskej oblasti Záhorie zo dňa 11.11.2020. K oznámeniu bola priložená fotodokumentácia, ktorá, okrem iného, zobrazuje že okrem auta obžalovaného, boli na parcele registra „C“ č. XXXX odstavené ďalšie 4 autá a na príľahlých parcelách ďalších 9 áut.

Z výsluchu obvineného vyplynulo, že tento išiel svojim autom od L. L. smerom k inkriminovanému miestu, pričom si tabuľu ochranného krajinného pásma, ktorá je vzdialená od cesty cca 10 metrov nevšimol. Prešiel cez most, na rampe zbadal umiestnenú značku Zákaz vjazdu, tak odbočil na poľnú cestu, kde takýto zákaz nebol. Tam odparkoval auto, pričom si neuvedomil, že pácha trestný čin, nakoľko do Zákazu vjazdu nevošiel. Na dané miesto išiel za účelom zberu húb, kde sa s motorovým vozidlom zdržal cca 1 hodinu.

Z výsluchu svedka - poškodeného Y. V. bolo súdom zistené, že na začiatku novembra 2020 našli v Chránenom areáli G. odstavené motorové vozidlá. Kolega ich vyfotografoval a následne z miesta odišiel. Áut tam bolo viacero, viac ako desať. V Chránenom areáli G. je podľa zákona č. 543/2002 Z. z. tretí stupeň ochrany. Značenie je umiestnené asi 10 metrov od mostu prechádzajúceho cez rieku G., od cesty z obce L. L.. Značka obsahuje štátny znak a označenie typu chráneného územia. Žiadna tabuľa, ktorú osádzajú, neuvádza upozornenie, do akej vzdialenosti siaha chránený areál. Zároveň ako CHKO Záhorie nie sú oprávnení osádzať tabule alebo dopravné značenie o zákaze vjazdu motorových vozidiel. Zákaz vjazdu a stáťia motorových vozidiel bez príslušného povolenia v chránenom území platí už od 2. stupňa ochrany, pričom v tomto prípade konanie vodiča považujú za priestupok.

Z fotodokumentácie z vykonanej previerky miesta udalosti neoprávnených vjazdov motorových vozidiel do chráneného územia v katastrálnom území obce L. L. a L. súd zistil, kde bola umiestnená označovacia tabuľa chráneného areálu na prístupovej ceste z obce L. L.. Z máp súd zistil, ako viedli jednotlivé prístupové cesty k Chránenému areálu G., kde bola umiestnená označovacia tabuľa chráneného areálu a kde sa nachádzalo motorové vozidlo obvineného.

Pre skutkovú podstatu trestného činu sú vlastné 4 imanentné znaky: objekt, objektívna stránka, subjekt a subjektívna stránka. Práve subjektívna stránka, ktorá predstavuje zavinenie, podľa názoru súdu nebola naplnená.

Zavinenie tvorí základ trestnej zodpovednosti. Bez zavinenia niet trestného činu ani trestu. Zavinenie sa musí vzťahovať na všetky skutočnosti, ktoré tvoria znaky skutkovej podstaty trestného činu a musí existovať v čase činu. Zavinenie vyjadruje vnútorný, psychický vzťah páchatel'a k podstatným zložkám trestného činu. Je obligatórnym znakom subjektívnej stránky trestného činu. Zavinenie je vybudované na dvoch zložkách, zložke vedomostnej (rozumovej intelektuálnej, racionálnej) a zložke vôľovej. Vedomostná zložka zahrňuje jednak vnímanie predmetov a javov prostredníctvom zmyslových orgánov a jednak predstavu predmetov a javov, ktoré páchatel' už vnímal skôr alebo o ktorých vie na základe znalostí a skúseností. Vôľová zložka vyjadruje chcenie rozhodujúcich skutočností, ktoré zakladajú trestný čin alebo uzrozenie s nimi. Ak ich páchatel' nechce a nie je s nimi ani uzrozený, potom chýba aj vôľový vzťah páchatel'a k trestnému činu. Na zložke vedomostnej a vôľovej sú vybudované dve formy zavinenia - úmysel (dolus) (§ 15) a nedbanlivosť (culpa) (§ 16). Úmyselné zavinenie je ťažšou formou zavinenia ako nedbanlivosť. Obsahuje zložku vedomostnú ako aj vôľovú. V tom je aj základný rozdiel medzi úmyslom a nedbanlivosťou, pretože u nedbanlivosti chýba zložka vôľová. Úmyselné zavinenie môže mať podobu priameho úmyslu alebo nepriameho úmyslu. Priamy úmysel (dolusdirectus) [písm. a)] vyjadruje vyšší stupeň zavinenia. Zložka vôľová je tu vyjadrená slovom „chcel“. Zložka vedomostná nie je výslovne uvedená, je však samozrejmé, že tie skutočnosti, ktoré páchatel' chcel, si zároveň predstavoval aspoň ako možné. Páchatel' vedel, že následok spôsobí, jeho vznik sledoval, želaný si ho, teda ho chcel spôsobiť. Nepriamy úmysel (dolusindirectus) [písm. b)] je založený na vedomostnej zložke, ktorá je vyjadrená slovami „vedel, že...“ a na konštrukcii uzrozenia,

ktoré je variantom vôle, odlišnou od chcenia. Spôsobenie trestnoprávneho následku nie je priamym cieľom páchatela, ktorý svojim konaním sleduje iný cieľ. Avšak zároveň je uzrozumený s tým, že realizácia tohto cieľa môže viesť k spôsobeniu tohto následku. Rozdiel medzi priamym a nepriamym úmyslom je v odstupňovaní vôľovej zložky, ktorá je u nepriameho úmyslu menej intenzívna. Za inak rovnakých okolností je priamy úmysel závažnejšou formou zavinenia než úmysel nepriamy, čo má význam najmä z hľadiska ukladania trestu. U väčšiny úmyselných trestných činov stačí nepriamy úmysel. Len u niektorých zákon vyžaduje priamy úmysel, čo je vyjadrené slovami „s cieľom“ (napr. § 185, § 318, § 319). - k tomu vid' Ďurana, V.: Komentár k § 15 Trestného zákona.

Konajúci súd trestnú vec skúmal aj z hľadiska tzv. materiálneho korektívu. Materiálny korektív stíhaného prečinu porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 2 Trestného zákona neodôvodnil vyhodnotenie konania obvineného ako takej intenzity, ktorý by odôvodňoval záver o spáchaní trestného činu. Na spáchanie prečinu podľa § 305 ods. 2 Trestného zákona sa s poukazom na ustanovenie § 17 Trestného zákona z hľadiska subjektívnej stránky vyžaduje úmyselné zavinenie. Obvinený, ktorý si nevšimol značku chráneného areálu, vošiel do Chráneného areálu G., v ktorom platí 3. stupeň ochrany prírody a krajiny, a po tom, čo na rampe zbadal umiestnenú značku Zákaz vjazdu, odbočil doprava na poľnú cestu, na ktorej takýto zákaz nebol, kde odparkoval svoje motorové vozidlo. Skutočnosť, že v danej oblasti sa nachádza chránené územie obvinený vedel, pričom ide o všeobecne známu skutočnosť, avšak domnieval sa, že sa chránené územie nachádza až za zákazovými značkami. Z konania obvineného sa nedá vyvodiť jeho úmysel spáchať trestný čin, či už priamy alebo nepriamy, nakoľko u obvineného úplne chýbala vôľová zložka. Okrem jednej označovacej tabule chráneného areálu sa v oblasti, kde obvinený parkoval, nenachádzalo žiadne ďalšie označenie, ktoré by obvineného informovalo, že daná oblasť patrí do 3. stupňa ochrany. Zákaz vjazdu sa nachádzal až ďalej na rampe, kam obvinený nešiel, odbočil doprava na poľnú cestu, kde zákaz nebol. Súd poukazuje na nedostatočné označenie chráneného areálu a dal v tomto smere za pravdu obvinenému, ktorý uviedol, že si túto značku nevšimol, nakoľko z vyšetrovacieho spisu na č.l. 52 a č.l. 53 vyplýva, že predmetná značka s označeným chráneného areálu a štátnym znakom sa nachádza v zarastenom poraste, asi 10 metrov od príjazdovej cesty a vzhľadom na rozmer tejto značky, si ju vodič motorového vozidla naozaj nemusí všimnúť. Navyše je nelogické, keď po prejdení do tohto chráneného areálu prístupová cesta ďalej pokračuje - pričom iba v jednom smere je osadená rampa s dopravnou značkou „zákaz vjazdu“ (č.l. 56) a v druhom smere (po odbočení doprava) kde obvinený a aj ďalšie motorové vozidlá parkovali, takáto zákazová značka umiestnená nie je. Táto skutočnosť a teda nedostatočné dopravné značenie môže jednoznačne evokovať, že vjazd motorovým vozidlom na predmetné miesto zakázaný nie je. Trestný čin porušovania ochrany rastlín a živočíchov primárne smeruje voči osobám, ktoré jazdia v rôznych stupňoch ochrany na autách, motorkách, či štvorkolkách a svojim konaním spôsobujú reálnu škodu na životnom prostredí. Obvinený T. S. odstavením vozidla v Chránenom areáli G. žiadnu škodu nespôsobil. Zároveň ako uviedol obvinený, pokiaľ ide o dobu, po ktorú skutok páchal, tak vozidlo bolo v Chránenom areáli G. odstavené cca 1 hodinu, ako aj dráhu, ktorú obvinený s vozidlom prešiel po chránenom areáli, ktorá bola len pár metrov, je možné vyvodiť, že z hľadiska spôsobu vykonania činu, jeho následkov a okolností, za ktorých bol spáchaný je jeho závažnosť nepatrná.

Nad rámec uvedeného súd pripomína, že trestné právo je prostriedkom ultima ratio (ide o poslednú a najkrajnejšiu možnosť), čo znamená, že v trestnoprávnej náuke ako aj praxi sa už tradične vychádza zo zásady pomocnej úlohy trestnej represie (zásada subsidiarity). Podľa tejto zásady má byť trestné právo použité len ako najkrajnejší prostriedok a len pri typovo najzávažnejších porušeníach spoločenských vzťahov, záujmov a hodnôt, teda len tam, kde iné možnosti, hlavne prostriedky ostatných právnych odvetví, nie sú dostatočné, teda už boli vyčerpané, sú neúčinné alebo zjavne nie sú vhodné. Súd pripomína, že nie každé porušenie práva musí nutne znamenať, že došlo aj k spáchaniu trestného činu, nakoľko v opačnom prípade by každé porušenie práva muselo byť riešené v trestnom konaní, čo možno považovať za absurdné.

S poukazom na všetky uvedené skutočnosti, citované zákonné ustanovenia a právne úvahy, súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia a vec postúpil príslušnému Okresnému úradu, ktorý môže vec prejednať a postihnúť ako priestupok.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu môže prokurátor a obvinený podať sťažnosť v lehote 3 pracovných dní odo dňa oznámenia rozhodnutia, ktorá má odkladný účinok.